

Anatomia humana

TEMPS DE NADAL, TEMPS DEL COR

Jorge Bello

Prou sabem que el cor batega més fort en temps de Nadal, i ens convidava a recordar-nos, a perdonar-nos, i a donar-nos una bona abraçada. Són temps de Nadal, és temps del cor. I ara fa cent anys de la primera cirurgia a cor obert.

A cor obert significa que l'operació es fa amb el cor aturat, no batega durant l'operació. El cor queda aturat, però la sang ha de continuar circulant per artèries i venes per tal de dur l'oxigen a la resta del cos. Avui, una màquina fa circular la sang sense passar pel cor durant el temps de la cirurgia cardíaca a cor obert.

En acabar la cirurgia, el cor, ja reparat, ha de tornar a bategar, i torna efectivament a bategar. Tot aquest procediment és força complex, i necessita la participació d'un nombrós personal ben entrenat i una infraestructura sanitària sofisticada. En 1914, un metge francès, que feia feines als Estats Units, va demostrar que és possible, medicament possible, la cirurgia a cor obert.

Ha estat el doctor Alexis Carrel, una personalitat clau en la medicina, i en la cirurgia cardiovascular en particular, i alhora un escriptor d'idees clares i necessàries, de vegades polèmiques. En 1912 va rebre el Premi Nobel de medicina pel seus treballs sobre les sutures quirúrgiques dels vasos sanguinis.

Dos anys després, en 1914, tot operant a cor obert el cor d'un gos, va demostrar que és possible aquest tipus de cirurgia. Les bases dels seus treballs fonamenten les tècniques actuals de la cirurgia cardiovascular. Va rebre el reconeixement de la ciència, però també va rebre moltes crítiques dels col·legues, i fins i tot el menyspreu i la marginació.

❖ **LA CRÍTICA ESTÈRIL**, prou que tots ho sabem, és força nociva, fa molt de mal. És pròpia d'aquells que no donen més de si, que ja estan secs, buits, exhaurits, retorçuts, que no accepten que ara n'hi de millors. La ciència mèdica, i l'educació, i la indústria, i la política, i en general per tot arreu hi ha exemples de persones poc competents que fan de la crítica i el menyspreu una eina per mirar de mantenir-s'hi asseguts.

La ciència de la cirurgia cardiovascular va continuar avançant d'ençà dels treballs del doctor Carrel fins arribar al punt en què es troba avui. Avui és possible, i fins i tot a prop de casa, operar el cor d'un bebè acabat de naixer, reparar-lo si ha nascut defectuós.

El cor d'un bebè és cosa petita, és com una bona figa menorquina. No sé si els professionals que operen un cor neonatal se'n recordaran, cada Nadal, d'aquell bebè al qual van donar-li l'oportunitat de viure. Però sí sé que els pares prou que

se'n recordaran, d'aquell hospital, d'aquella gent que ha estat capaç de reparar un cor tan petit, i tan gros com una figa.

Jubilat, el doctor Carrel va tornar a la seva França natal. En temps de la Segona Guerra Mundial feia investigacions sobre el desenvolupament infantil a l'Institut de l'Home, al París ocupat. No sé quina mena d'investigacions hi feia, no m'ho vull ni imaginar, però sí sé que, poc després, el París lliure va apartar i marginar la seva memòria, acusat de col·laboracionisme amb els nazis. Va morir en 1944 a causa d'una insuficiència cardíaca.

Estem en temps de Nadal, que és un temps del cor. El que tenim al cor ens fa diferents, i això és bo i necessari. Al mateix temps, el que tenim al cor ens fa iguals, i és necessari que hi hagi investigació sobre les malalties del cor.

Aquest diumenge, dia 14, la Marató de TV3 està dedicada a les malalties del cor. No sé si algú parlarà del doctor Carrel, però sí sé que parlaran d'amor, perquè el resultat de les investigacions sobre les malalties del cor recau en el cor de tothom, i en el cor dels fills que vindran. Ja ho veieu, el Nadal ens uneix, però més ens uneix el cor.

bello.cat / jordibell@gmail.com

El que tenim al cor ens fa diferents i alhora ens fa iguals, i tots volem un cor ple d'alegries, i alhora un cor ple de salut

Un lugar para disentir

LA NUEVA VIEJA CASTA

Joan Sans Payeras
Libre pensador

La semana viene completa. Tan completa que uno no sabe hacia dónde apuntar las teclas del ordenador. Al principio, dirigía hacia la dirigente de Podemos que presuntamente había cobrado parte de la facturación en negro. ¿Cómo es posible que sabiendo que todas las lupas habidas y por haber los están examinando, tenga un presunto deslíz tan descarado? Poco les debe preocupar. Enseguida el contraataque vino por sí solo.

Tras la entrevista en Canal 24 horas del dirigente Iglesias, todos se olvidaron del cobro en B y como en Fuenteovejuna, blandieron las armas todos a una.

Al unísono, los jueces decanos manifestaban que les faltaban medios para destapar más corrupción. Y aquí uno discrepa. Faltarán sobre todo periodistas para destapar la corrupción. Faltarán medios materiales y personales, para juzgarlos y condenarlos, eso sí, pero no para destaparlos. Y ganas. Tantas como en las liberaciones de etarras, del que hablaba Sergio Martín. Y TeleMadrid.

Y sobrarán alocución política. Sobrarán presuntas ganas, claro. Y faltarán intenciones de coger el animal por los embolados, de limpiar bajos de esteras y sobre todo de abrir puertas y ventanas para que el fresco airee el rancio que se ha incrustado en la cosa pública y en la parte contratante de los hermanos Marx.

En el punto de mira, ya no de mis teclas, sino del poder, está el juez Ruz. Su comisión de servicio tiene fecha de caducidad sin haber terminado algunas de las causas que instruye. Su futuro dependía de otros jueces. Y de la siempre presunta presión que sobre éstos ejercen los poderes políticos del país. Presiones que, presuntamente, influenciarían. Y tras la instrucción, suya o del sustituto si lo hubiere, faltaría el juicio. El acuerdo. Y la interpretación, otra vez. Y los recursos. Y vaya uno a saber si no habrán prescrito ya las causas, o las doctrinas.

Y quien también está en el punto de mira de la semana es el juez Castro quien tiene que decidir si imputa o deja a la ciudadana Cristina Lejos del banquillo, a causa también de otra doctrina. Y eso sólo será un punto y aparte. Luego otros jueces, deberán decidir otras cuestiones, otros pactos, y a lo último, decidir si se acogen a la pena de la mayor y se olvidan de las menores. O las suman entre sí. Y es que en según qué casos, dos y dos, ni son tres ni son cuatro.

Y de casta, le viene al galgo el ser rabilargo, dice el refrán. Y de las doctrinas nos vienen las absoluciones. Y eso, no lo arreglan ni caudillos ni profetas.

www.joansans.blogspot.com

Es racó d'en Cambreta

SI CADA DIA FÓSSIM FESTA

Gustau Juan Benejam

Si cada dia fóssim festa, tindríem Nadal cada mes i Pasqua cada setmana». Si fa no fa, així deia una cançoneta popular del temps en què feien la feina de sol a sol, que era el que feien la majoria, els pobres, no era sinònim de tenir les necessitats prou cobertes o, en tot cas, just de prim i de manera molt senzilla, i el descans, la festa permanent, com feien els «senyors», era sinònim del paradís a la terra.

Llavors la vida de la majoria estava molt regulada institucionalment i socialment. Se seguïen les estacions de l'any. Les grans festes, religioses o santificades, estaven marcades per ritualitzacions solemnes, que incloïen, també, qualche menjar excepcional i una mica més abundós, llaminadures i, per als infants, algun regal.

Per aquests motius, les festes, dies curts, eren molt esperades, amb la il·lusió de trencar una mica la severitat que regia la major part de l'any. Una d'aquestes cele-

bracions, de les més importants era, sens dubte, el cicle Nadal-Reis.

Els progressius canvis econòmics i socials, que es van començar a produir lentament a partir dels anys 60 del segle passat, van arribar als anys 90 en què la nostra societat, sense esser el paradís somiat, ens va

Ja no esteim fermats com abans a aquella vella disciplina social que ens imposava unes formes de conducta ... però seguim collats per altres forces, més subtils però igualment poderoses, com antany

fer tenir la il·lusió que ens hi atracàvem. Dels vells temps de penúries vam passar a una relativa abundor; però vam voler mantenir l'aparença de les passades formes socials, de les antigues celebracions.

Però açò no era, no és, ja possible, perquè la relativa prosperitat econòmica va fer canviar molt la vida i els costums, i aquell vell Nadal, en què excepcionalment menjaven carn, bones viandes i llaminadures, i a les famílies es feien regals, especial-

ment als més menuts, havia ja perdut el seu sentit originari, i s'havia perdut aquella mentalitat resignada.

La crisi ha trencat el somni. Ja no esteim fermats com abans a la vella disciplina social que ens imposava unes formes de conducta que no donaven massa marge a les persones; però seguim collats per altres forces, més subtils però igualment poderoses, com antany.

Hi falten encara dues setmanes per Nadal, però ja en duim tres que les festes són ben presents a la nostra quotidianitat, sobretot per la publicitat comercial amb què ens aclapara: abans d'acabar el novembre ja vam començar a veure arbres i altres ornaments nadalencs a espais públics, arreu la convidada, la incitació quasi angioixant, a comprar, simplement «comprar», publicitat nerviosa i aclaparadora: *Black Friday, Shopping Night*, compra, compra, que hem de moure, salvar, l'economia, més enllà de les necessitats reals, fins i tot ...

Del Nadal d'antany, ensucrat, n'hem conservat la carcassa externa, el vell ordre que l'aguantava fa anys que és cosa del passat, però el paradís somiat del «si cada dia fóssim festa» segueix essent tan enfora i tan impossible com abans.